

Grolloo, 22 augustus 2016

Betreft: Inpassings- en beplantingsplan Boerhaarshoeve 2016

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij stuur ik het door u gevraagde beplantings- en inpassingsplan Boerhaarshoeve voor de procedure inzake inpassing in het Bestemmingsplan Buitengebied Aa & Hunze (bijlage 1).

Dit beplantings- en inpassingsplan is gebaseerd op een inrichtingsadvies gemaakt door Landschapsbeheer Drenthe in 2008 met een herziend beplantingsvoorstel in 2011. De beschreven doelstelling in dit rapport is niet meer up to date. Het inrichtingsadvies past echter heel goed bij hetgeen besproken is met dhr. Rotteveel. Dit advies is in de bijlage toegevoegd (bijlage 2 en 3).

In de bijlage vindt u een aantal documenten:

1. **Beplantings- en inrichtingsplan Boerhaarshoeve 2016 (JPEG)**
2. Inrichtingsadvies Boerhaarshoeve Landschapsbeheer Drenthe 2008
3. Herziene Beplantingsvoorstel Boerhaarshoeve Landschapsbeheer Drenthe 2011

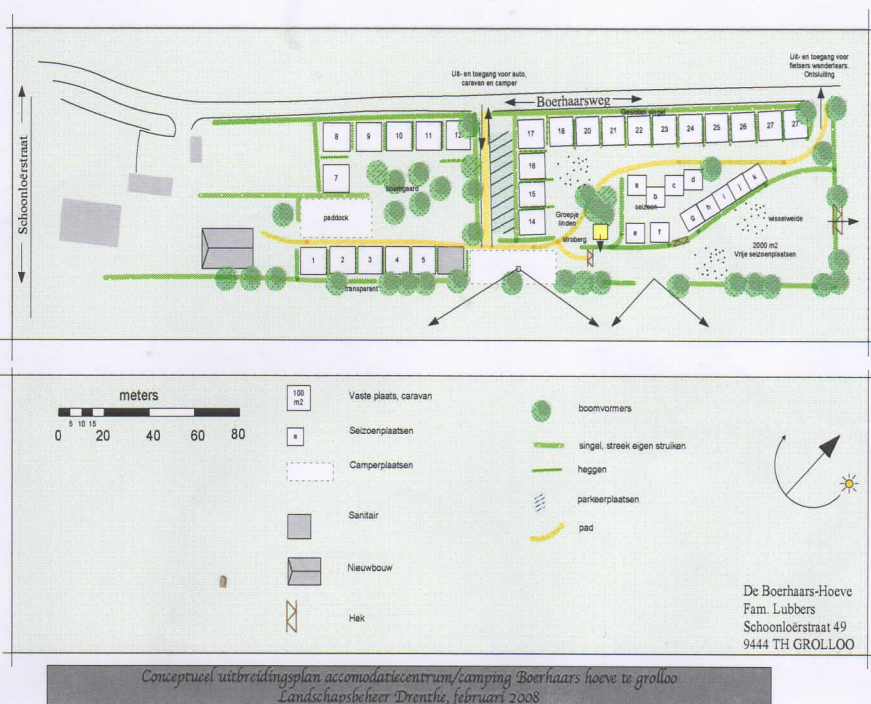
Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groeten,

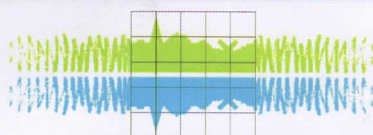
Roel-Poppe Lubbers

06 25078289

Inrichtingsadvies uitbreiding camping Boerhaarshoeve te Grolloo

Landschapsbeheer Drenthe

1. kleyn o lhdrenthe - nl
kleyn
06 15 17 94 40

Zorg voor ons landschap

RUIMTE VOOR PLANT EN DIER

Landschapsbeheer Drenthe maakt deel uit van een samenwerkingsverband van twaalf provinciale organisaties: Landschapsbeheer Nederland. Zij streven naar behoud, beheer en ontwikkeling van een ecologisch cultuurlandschap met een streekeigen karakter. Het verbeteren van leefgebieden voor planten en dieren krijgt daarbij speciale aandacht. Elke provinciale organisatie beschikt over de specifieke kennis die nodig is om de regionale sterk verschillende leefgebieden ook op kleine schaal in stand te houden, zoals boomgaarden, traditionele erven en groenstroken. Dat verzekert een levend landschap in de toekomst.

Inrichtingsadvies uitbreiding camping Boerhaarshoeve te Grolloo

Schoonloerstraat 49

9444 TH Grolloo

Rapportnummer: OP-C-001

Assen, februari 2008, advies

A.P. Kleijn

1	<i>Inleiding en doelstelling</i>	4
2	<i>Het groen in en rond recreatieterreinen</i>	5
3	<i>functies van singelbeplantingen</i>	6
3.1	<i>Singels</i>	6
4	<i>Het beheer van bestaande singels</i>	7
5	<i>Singels en hagen in recreatieterreinen</i>	7
7	<i>Heggen afwisselen met kleine boomvormers</i>	10
8	<i>Singels op kampeerterreinen</i>	10
8.1	<i>Mengverhoudingen bomen en struiken in singels</i>	11
8.2	<i>Singels bestaande uit een enkele soort</i>	12
9	<i>Sierbomen op recreatieterreinen in Drenthe</i>	13
9.1	<i>Sierstruiken op recreatieterreinen</i>	14
	<i>Bijlage 1 Inrichtingsplan</i>	15
	<i>Bijlage 2 Inrichtingsplan</i>	16

1 Inleiding en doelstelling.

Accommodatiecentrum de Boerhaarshoeve te Grolloo ligt ten zuiden van het dorp Grolloo in de gemeente Aa en Hunze. De Boerhaarshoeve omvat twee accommodatie-eenheden, twee trekkershutten, paardenhouderij en een minicamping met maximaal 30 plaatsen.

Het perceel waar een recreatiebestemming op rust wordt thans voor 50 % benut. Momenteel ligt de intentie om de resterende ruimte (weiland aangrenzend aan de bestaande camping) uit te breiden.

De doelstelling van dit adviesrapport is:

- Met een minimaal investeringsbudget de bestaande camping uit te breiden tot maximaal 50 plaatsen,
- De camping landschappelijk in te passen,
- De camping in te richten met een "Drents" karakter,
- Het toepassen van streek eigen beplantingen,
- Het recreatiebedrijf te splitsen in de groep kampeerders en de groep die gebruik maakt van het accommodatiecentrum en/of paardenactiviteiten.

2 Het groen in en rond recreatieterreinen

Het groen op recreatieterreinen of campings geeft bewust of onbewust een sfeer. Wanneer een recreatieterrein alleen uit sparrenbomen zou bestaan geeft dit een andere indruk of uitstraling dan wanneer deze uit zomereiken zou bestaan. Beplantingen bepalen dus in belangrijke mate de uitstraling. Naast sfeer bieden zij allerlei andere functies.

Bomen geven een ruimtelijk effect, creëren schaduw, zijn oriëntatieobjecten (laanbeplanting), absorberen geluid en zijn windbrekers.

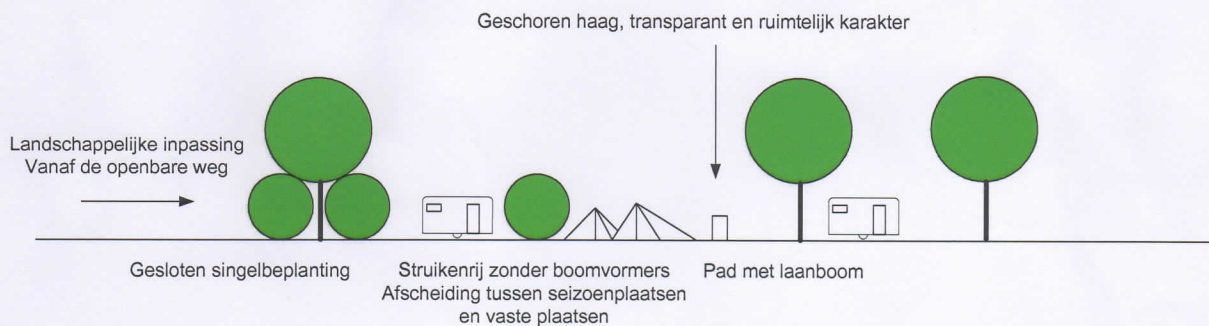
Ook voor vogels en zoogdieren zijn bomen, bij de juiste keuze, belangrijk.

Struiken bieden privacy, vormen een afscheiding tussen verschillende ruimten en geven een recreatieterrein karakter en kleuring en een landschappelijke uitstraling. Ook voor dieren en vogels zijn (inheemse) struiken een waardevol onderdeel van een recreatieterrein.

Heggen bieden tot zekere hoogte privacy, vormen een afscheiding tussen ruimten en vooral geschoren hagen geven recreatieterreinen een verzorgd karakter.

De combinatie van struiken en bomen in gemengde vorm, geplant in een doorgaande lijn, worden singels genoemd. Vaak wordt deze combinatie gebruikt om detonerende gebouwen, schuren en recreatieterreinen in het landschap in te passen.

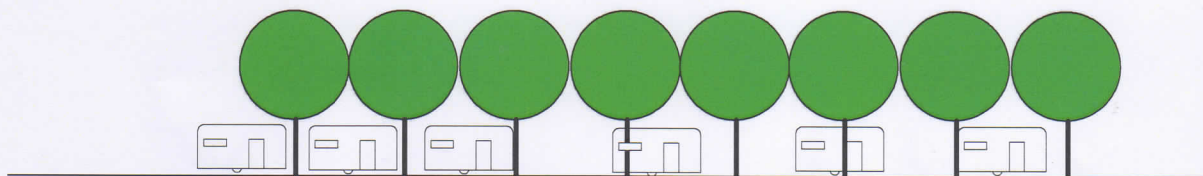
De keuze van de soorten hangt af van bodemtype, gewenste uitstraling en onderhoudsdruk.

3 functies van singelbeplantingen.

3.1 Singels.

Hoofdfunctie van singels rondom recreatieterreinen is de landschappelijke inpassing van het (recreatie)bedrijf. Uitgangspunt is hierbij dat men uitgaat van streekeigen rassen en soorten. Vaak bestaat de singel uit bomen en struiken. Het criterium hierbij is dat caravans en tenten "van buiten" nagenoeg niet zichtbaar zijn. Hiertoe zal de struikenlaag vanaf de grond dicht moeten zijn. Door het gebruik van bomen in de singel zal de struikenlaag door een tekort aan belichting transparant kunnen gaan worden en bij het uitblijven van beheersmaatregelen zal uiteindelijk struiken afsterven. Het hoofdoel, de landschappelijke inpassing, is hiermee verloren gegaan.

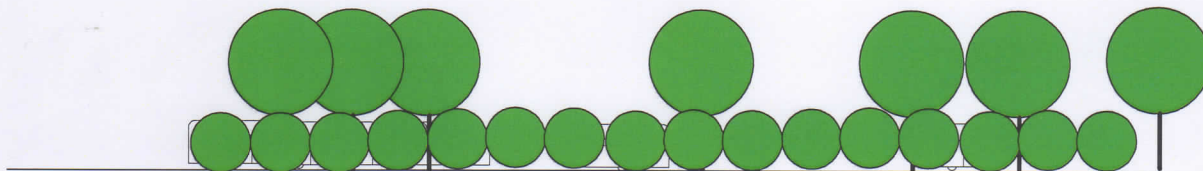
Singel bestaande uit boomvormers.
Door lichtgebrek weinig ondergroei. Hierdoor krijgt singel een
transparant karakter

Ongewenst landschappelijke inpassing

Het beheer.

Het eindbeeld van een singel zal uit volwassen alleenstaande bomen en struiken moeten bestaan in de juiste verhouding. De kronen mogen hierbij niet in elkaar groeien (althans niet van verschillende rassen). Hierdoor zal een optimale belichting optreden voor de onderste laag van de singel, de struikenlaag.

Het eindbeeld voor de struikenlaag zou net als bij de boomlaag bestaan uit volwassen struiken zonder dat verschillende soorten in elkaar gaan groeien. Bij een beplantingsplan voor singels is het dan ook beter om geen struiken te mengen maar groepsgewijs aan te planten. Hierdoor ontstaat een rustig groeibeeld met een gesloten laag.

Singel bestaande uit boomvormers en struiken.
Door meer open plaatsen ontstaat ondergroei. Hierdoor krijgt singel een
landschappelijk natuurlijk aanzicht

Optimale landschappelijke inpassing, vanaf openbare wegen in het landschap

4 Het beheer van bestaande singels.

Vanaf de jaren zestig zijn singels aangeplant waarbij het plantmateriaal gemengd werd geplant. Deze wijze van planten was of is gekoppeld aan intensieve beheersmaatregelen. Door verschillende soorten te mengen ontstaat groeiconcurrentie tussen de onderlinge soorten. Bekende voorbeelden zijn singelbeplantingen bij de ruilverkavelingen en groenstroken bij op- en afritten van autosnelwegen.

Ook op recreatieterreinen vindt men deze wijze van aanplant dikwijls terug. Het beheer van bestaande singels met een gemengde struikenlaag zal bestaan uit een intensieve dunning en doorplanten. Door de dunning verkrijgt de singel "open gaten". De verkregen ruimte zal doorgaans groepsgewijs aangeplant moeten worden (groepsgewijs, soort bij soort).

Onder dunning verstaat men het afzagen van struiken tot vijf centimeter boven de grond. De periode van uitvoering ligt tussen november en maart. Hierdoor wordt de hergroei (verjonging) optimaal bespoedigd.

5 Singels en hagen in recreatieterreinen

Vaak worden als afscheidingen tussen kampeerplaatsen, caravans en tentplaatsen heggen aangelegd die bestaan uit diverse struiken en bomen. De beschikbare groeiruimte is vaak gering zodat het onderhoud regelmatig uitgevoerd dient te worden. Niet alle bomen en struiken verdragen intensieve snoei. Hierdoor ontstaat een stakerig, transparant en weinig vitale aanblik. De functie als grensafscheiding blijft gehandhaafd maar de functie van uitstraling (landelijke) sfeer en geslotenheid is verloren gegaan.

Bekende voorbeelden zijn de toepassing van berken, laurierwilgen, vlier in hagen. Door intensieve snoei zal de groei van de plant uiteindelijk alleen bovenin plaatsvinden. De heg wordt kaal van onderen.

Elke boom en struik heeft zijn ruimte nodig. Slecht enkele bomen en struiken verdragen intensieve snoei.

Voor heggen zijn dit bijvoorbeeld:

Beukenhagen,
Haagbeuken,
Meidoornhagen,
Ligusterhagen,
Veldesdoorn,
Hulsthagen,
Sleedoornhagen.

Landschappelijk gezien zijn beuken-, huls-, Veldesdoorn en meidoornhagen de aangewezen hagen hiervoor.

Het nadeel van beukenhagen is dat deze soort laat in het blad kan komen. Beuk wil wel pas halverwege juni pas blad dragen. In de recreatiebranche kan dat als bezwaar worden beschouwt. Immers zal in voorjaarsvakanties (of in het voorseizoen) het kampeerterrein een herfstindruk hebben. Beuk stelt hoge eisen aan de bodem en verdraagt wortels-snoei of beschadigingen slecht. Dit houdt in dat in een later tijdstip de infrastructuur van het recreatieterrein deels of volledig word vervangen, de beukenheg kan gaan afsterven.

Fagus sylvatica

Haagbeuken zijn bodemvaag. Dit houdt in dat de haagbeuk weinig eisen stelt aan de bodem.

Lijkt enorm op de beukenhaag (blad vorm en grootte) maar laat zijn bladeren in de winter vallen. In tegenstelling van de beukenhaag draagt de plant vroeg in het voorjaar blad.

Crataegus monogyna

Het voordeel van meidoornhagen is dat deze al in maart blad dragen. Als nadeel kan worden genoemd dat het mogelijk is dat een enkele doorn in het gras terecht kan komen (verwonding aan voeten). Het is doorgaans wel zo dat bij geschoren meidoornhagen de kans op doornen kleiner is dat wanneer de struik vrijuit kan uitgroeien.

Liguster ovalifolium

Ligusterhagen zijn zeer dichte hagen. Verdragen snoeien uitstekend. Is wintergroen maar verliest na strenge vorst zijn bladeren echter hersteld hier redelijk van. De liguster heeft een mindere landschappelijke uitstraling en is hierdoor meer geschikt voor tuinen en erven. Liguster kan bijen aantrekken.

Acer campestre

Als alternatief voor de meidoornhaag kan de veldesdoorn worden toegepast. Uitstekende groeier en verdraagt snoeien uitstekend. Heeft soms de neiging om wat kaal van onderen te worden.

Ilex aquifolium

Hulsthagen zijn wintergroen. Verdragen snoei uitstekend. Nadeel is de hoge aanschafprijs.

Prunus spinosa

Sleedoornhagen vormen een dichte hagen. Nadeel van sleedoorn is dat deze kan gaan woekeren. Dit houdt in dat spontaan elders op het terrein sleedoornopslag ontstaat. Naast de meidoorn heeft ook de sleedoorn forse doornen.

6 Het mengen van hagen.

Veel gehoorde wens is om beplantingen te mengen om zodoende meer afwisseling en een "minder" saai karakter te krijgen. In de periode dat planten blad dragen wordt echter die diversiteit door kampeergasten weinig niet opgemerkt. Groen is immers groen. Vooral bij kleinere afscheidingen (heggetjes) is het mengen van verschillende soorten verre van ideaal.

Advies is om lage heggen (als grensafscheiding tussen kleine kampeerplaatsen) niet te mengen (toepassing van een soort).

Er kunnen uitzonderingen gemaakt worden. Soorten kunnen gemengd worden, mits zij snoei goed verdragen en de zelfde groeisnelheid hebben.

Voorbeelden zijn hierbij:

Het mengen van beuk en hulst.

De optimale mengverhouding is de aanplant van meer dan 80 % beuk en minder dan 20% hulst. De hulst geeft tijdens het voorjaar een groen speels effect tussen de beuken.

Het mengen van meidoorn en sleedoorn

Het mengen van meidoorn en hulst (respectievelijk meer dan 80% meidoorn en minder dan 20 % hulst).

Het mengen van Meidoorn en hulst.

De optimale mengverhouding is de aanplant van meer dan 80 % meidoorn en minder dan 20% hulst.

7 Heggen afwisselen met kleine boomvormers

De vrees is dat geschoren heggen op kampeerterrainen een statisch effect hebben kan doorbroken worden om kleine boomvormers in de haag te planten. Het krijgt hierdoor een dynamisch. Ruimtelijk, landschappelijk en speels effect.

Voorbeelden hiervan zijn bijvoorbeeld de aanplant van enkele lijsterbessen, vuilbomen, krent en berk in de haag. Deze soorten kunnen vrijuit groeien (een exemplaar per tien meter).

Krent is een forse groeier, deze kan uiteindelijk problemen opleveren (uitbreken, breed groeien).

Op lage hoogte nemen zij weinig ruimte in beslag en geven landschappelijk en natuurlijk effect.

Het gebruik van veel krentenbomen kan leiden tot zeer intensief onderhoud. Krenten kunnen zeer hoge struiken worden en laten praktisch geen ondergroei toe. Wel is de krent zeer geschikt als monocultuur toe te passen in een singel (krentenstruweel). Uitgangspunt is wel dat de krent vrijuit kan groeien (de ruimte geven).

8 Singels op kampeerterrainen

Singels op kampeerterrainen worden toegepast om een of meerdere grotere kampeerplaatsen van elkaar te scheiden.

Meest voorkomende fout is het mengen van verschillende soorten bomen en struiken door elkaar heen. Door verschillende groeiritmes, onderlinge concurrentie (naar het licht groeien) zal een stakerig onderhoudsgevoelig eindbeeld ontstaan. Ook zal de bloei en vruchtdracht minimaal zijn en zal de singel kaal van onderen worden.

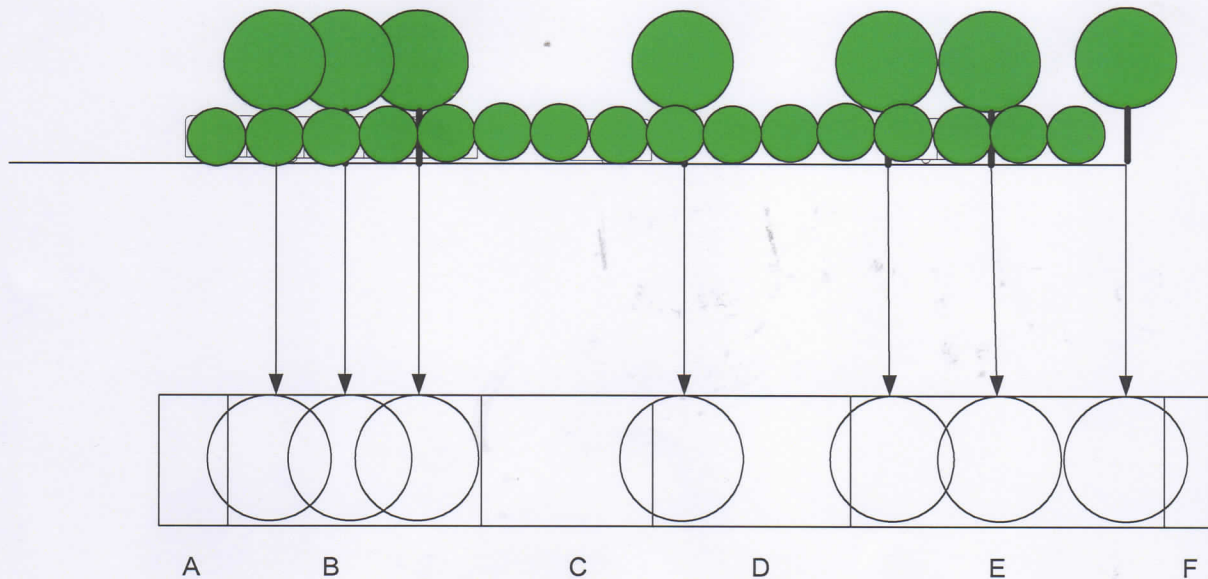
Bij de aanplant van singels is het verstandig gelijk het eindbeeld te bepalen. Hoeveel bomen moeten er groeien? Met het een gesloten karakter hebben? En belangrijk, liefst een minimaal onderhoudsregiem.

Om het eindbeeld van te voren te bepalen bij de aanleg van singels vormt groepsgewijze aanplant van struiken en de toepassing van laanbomen de basis. Met groepsgewijze aanplant wordt verstaan de aanplant van minstens drie of meer van de zelfde soorten. Bijvoorbeeld vijf meidoorn, 3 hulst, vijf vuilbomen en drie lijsterbessen in een plantrij.

Voor het bepalen van het definitieve eindbeeld kunnen het planten van laanbomen worden toegepast in de singel. Het onderhoud bestaat de eerste jaren uit het vrijstellen van de bomen, dunning zal veelal de eerste tijd niet meer komen.

Bomen en struiken in singels hebben een andere functie op recreatieterreinen (landschappelijke inpassing). Rond recreatieterreinen meer bomen.

beplantingsvoorbeeld singel met struiken en bomen.
 Uitgangsmateriaal bomen: laanboom aan boompaal
 Struiken: bosplantsoen

Groepsgewijze aanplant, plantafstand een meter

Vak A, 2 Lijsterbes

Vak B: 8 Vuilboom

Vak C: 5 Lijsterbes

Vak D: 5 meidoorn

Vak E: 10 Vuilboom

Vak F: 2 lijsterbes

Bomen: 7 zomereik

Gemengde aanplant van 7 stuks hondsroos

8.1 Mengverhoudingen bomen en struiken in singels

Verhouding voor de buitensingel:

Bomen 60% Struiken 40 %

Uitgangsmateriaal: Struiken als bosplantsoen

Bomen als laanboom

Aantal plantrijen:

Voor plaatsen met tijdelijk kampeerunits (tent, caravan)

Enkele plantrij.

Voor plaatsen met blijvende units (sanitair, schuur e.d.)

Dubbele plantrij

Verhouding voor singels op het recreatieterrein:

Bomen 20 %, Struiken 80 %

Uitgangsmateriaal: Struiken als bosplantsoen

Bomen als laanboom

8.2 Singels bestaande uit een enkele soort

Uit landschappelijk en ecologische uitgangspunt kunnen de aanleg van singels bestaande uit een enkele soorten bijzonder fraai zijn.

Bekende voorbeelden zijn hazelaarsingels, meidoornsingels, sleedoornsingels en singels bestaande uit krent.

De singels vragen doorgaans veel ruimte (minstens zes meter breed).

Op kleinere kampeerterreinen is de toepassing minder bedrijfseconomisch minder efficiënt en kan alleen toegepast worden aan de randen van het terrein.

Soorten die geschikt zijn voor de aanplant op wallichamen (droogte ongevoelig).

Onder houtwallen wordt de aanplant verstaan op een aarden lichaam (wal).

Van oudsher werd dit gedaan om gelijk "hoogte" te krijgen ten einde een barrière op te werpen als grensaanduiding en veekering. In Drenthe komen houtwallen veelvuldig voor (beekdalen).

De toegepaste soorten op een aarden wallichaam stellen hoge eisen. Immers zal de wal tijdens een droge zomerperiode zeer droogte gevoelig zijn. De wal heeft geen capillair met de ondergrond waardoor (bodem) vocht moeilijk de wal kan bereiken.

Ook zal het meeste water van de wal spoelen zonder direct in de wal te trekken.

Het is dan ook van groot belang soorten toe te passen die niet droogte gevoelig zijn (soorten geschikt voor de hogere arme droge zandgronden).

De volgende soorten zijn geschikt voor de beplanting op een wal:

Lijsterbes, 30 %

Vlier, 5 %

Hulst, 5 %

Vuilboom, 30 %

Inlandse vogelkers, 10 %

Meidoorn, 15 %

Hondsroos, 5 %

9 Sierbomen op recreatieterreinen in Drenthe

Sierbomen kunnen gewenst of ongewenst zijn. Veel bomen kunnen in het voorjaar op waardering rekenen vanwege hun uitbundige bloei. Bekende voorbeelden zijn de paardekastanje en vogelkers. Hun bloei is heftig en kort. Veelal geven zij een tapijt aan bloesems op tenten, caravans en gazons.

De waarde van sierboom kan ook ontleend worden aan de vorm van de boom (en blad).

Linde, Tilia x tomentosa

Bekende inheemse (streekeigen) sierbomen zijn bijvoorbeeld de linden. De Hollandse zomerlinde staat bekend om de aanwezigheid van luis. Deze luizen zorgen gedurende het zomerseizoen een zoete kleverige afscheiding die op tenten, auto's en caravans neerkomt.

Het valt niet aan te bevelen deze bomen toe te passen op kampeerterreinen.

In de boomkwekerij zijn wel luisresistente soorten gekweekt. Deze cultivars zijn in de handel verkrijgbaar onder de naam *Tilia x tomentosa*. Deze sierbomen zijn hierdoor uitstekend geschikt om toe te passen op recreatieterrein. Hoewel de zomereik domineert in Drenthe was de linde in vervlogen tijden de hoofdsort in Drenthe. Uit cultuurhistorisch oogpunt is de linde in Drenthe zeer toepasselijk.

Papierberk, Betula papyrifera

De papierberk heeft een papierwitte stam, ijle kroon en geeft minder stuifmeel overlast.

Gebruik: als solitaire boom, niet in singels of groepjes.

Walnoot, Juglans regia

Langzaam groeiende grote boom. Het blad, vorm van de boom geeft de sierwaarde. Als solitair in Drenthe veel toegepast in de buurt van gebouwen (stookhok) en op het erf. Door de Napoleon in Drenthe geïntroduceerd (het zelfde geldt voor de paardekastanje).

Zoete kers, Prunus avium

Toe te passen als cultivar, *Prunus avium* "Plena". Soort met uitbundige witte bloei zonder vruchten. Niet planten in groepen of singels.

9.1 Sierstruiken op recreatieterreinen

Als typisch aan te merken: "Drentse sierstruiken";

Sering, Seringa vulgaris.

Toepassen als solitair of in groepjes, niet mengen met andere struiken.

Hortensia, Hydrangea macrophylla,

Toepassen als solitair of in groepjes, niet mengen met andere struiken.

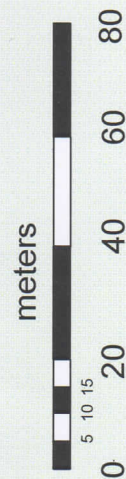
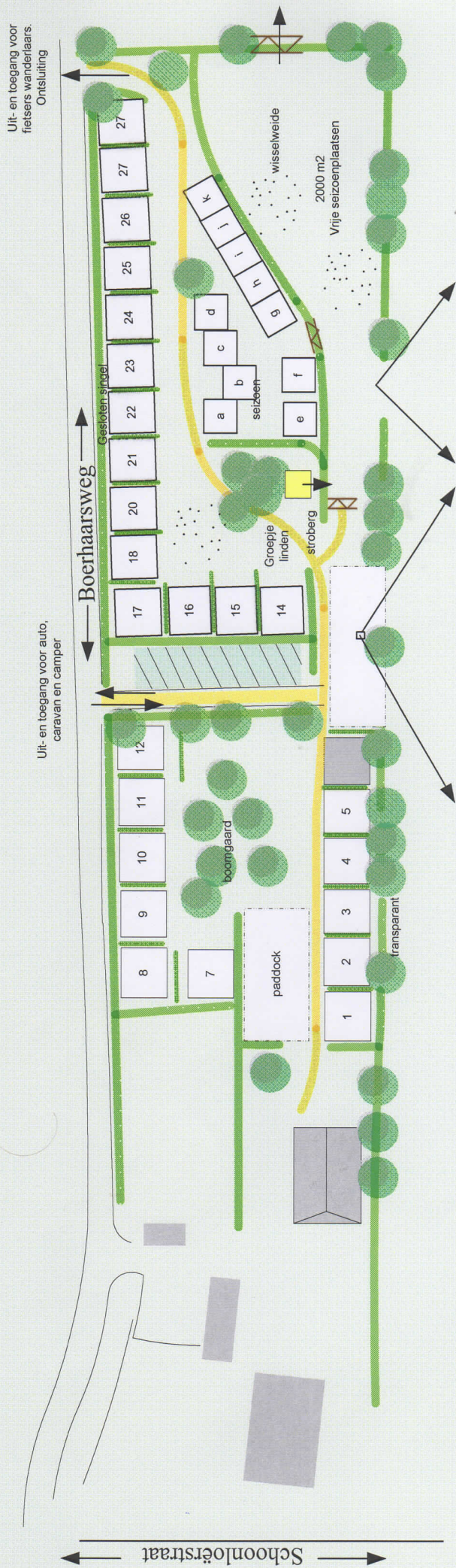
Kardinaalshoed, Euonymus europaeus

Toepassen als solitair of in groepjes, niet mengen met andere struiken.

Boerenjasmijn, *Philadelphus coronarius*

Toepassen als solitair of in groepjes, niet mengen met andere struiken.

Bijlage 1 Inrichtingsplan

100 m²

Vaste plaats, caravan

e

Seizoenplaatsen

[Dashed box symbol]

Camperplaatsen

[Grey rectangle symbol]

Sanitair

[Grey trapezoid symbol]

Nieuwbouw

[Hatched rectangle symbol]

Hek

boomvormers

singel, streek eigen struiken

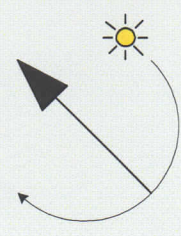
heggen

parkeerplaatsen

pad

De Boerhaars-Hoeve
 Fam. Lubbers
 Schoonloërstraat 49
 9444 TH GROLLOO

Conceptueel uitbreidingsplan accommodatiecentrum/camping Boerhaars hoeve te Grollo
 Landschapsbeheer Drenthe, februari 2008

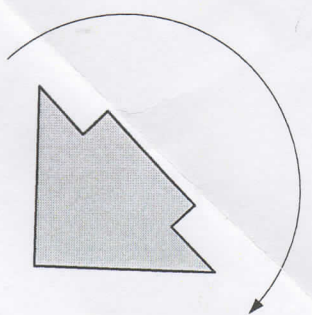
Bijlage 2 Inrichtingsplan

TRANSPARENTTE BESTAAND

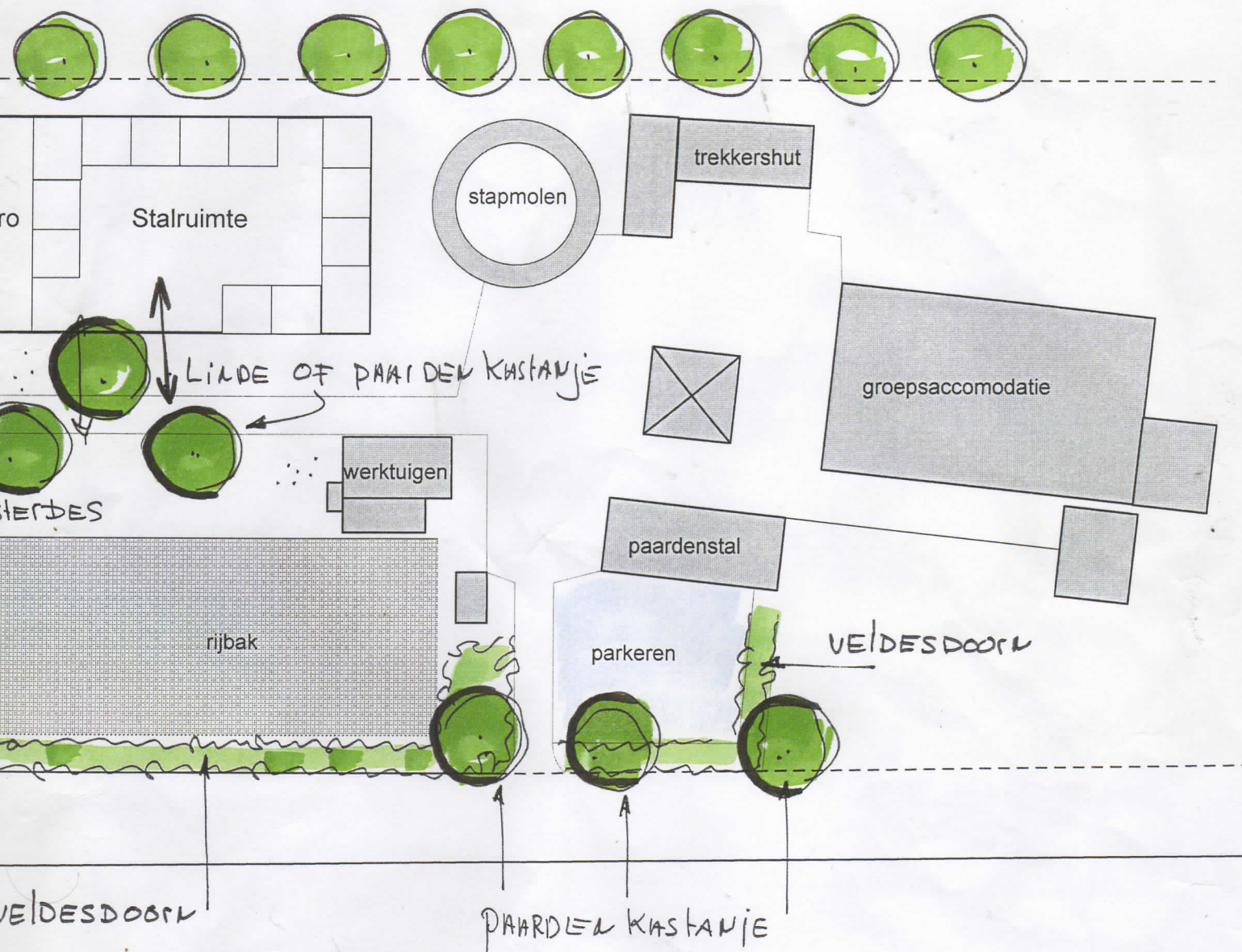

Afplanten met VEID-ESDOORN

P. KASTANJE

BOWENTIJ.

LAAG MENGEN MET:

- LÛSTERBES 15%
- HONDSPOOS 5%
- MEIDORTU 5%

VELDESDOOR - 75%

CONCEPT BEPLANTINGSVOORSTEL
LANDSCHAPPELIJKE INPASSING
BOERHAARSHOEVE TE GROLLOO

